

♦ NARODNI DOM MARIBOR ♦

KONCERTNA 70  
POSLOVALNICA

SEZONA 2015/2016

**komorni cikel**

**3. abonmajski koncert**

29. januar 2016 ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

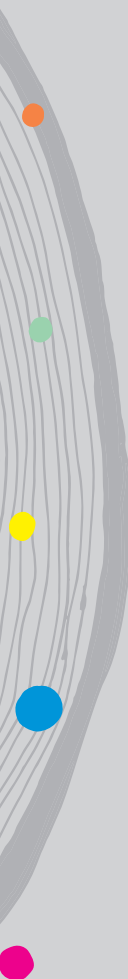
Barbara Jernejčič Fürst

mezzosopran

Gaiva Bandzinaitė

klavir





↵ NARODNI DOM MARIBOR ↵

**KONCERTNA<sup>70</sup>  
POSLOVALNICA**

SEZONA 2015/2016

# Spored

## **Modest Musorgski (1839–1881):**

*Otroška soba*

*Z njanjo*

*V kotu*

*Hrošč*

*S punčko*

*Pred spanjem*

*Na konjičku*

*Nagajivi muc*

## **Sergej Vasiljevič Rahmaninov (1873–1943):**

*Iz cikla Romance, op. 26*

*Veliko zvokov je*

*Vse mi je vzel*

*Odidiva, draga*

*Pred mojim oknom*

*Spet sem sam*

## **Marij Kogoj (1892–1956):**

*Troje solospjevov s klavirjem*

*Jaz se te bom spomnila*

*Sprehod v zimi*

*Istrski motiv*

\* \* \*

## **Claude Debussy (1862–1918):**

*Galantni prazniki*

*Skrivaj*

*Mesečina*

*Lutke*

## **Francis Poulenc (1899–1963):**

*Zaroka za smeh*

*Andrejeva gospa*

*V travi*

*Krade*

*Moje truplo je mehko kot rokavica*

*Violina*

*Cvetovi*

## **Manuel de Falla (1876–1946):**

*Sedem španskih ljudskih pesmi*

*Mavrsko sukno, št. 1*

*Seguidilla Murciana, št. 2*

*Asturiana, št. 3*

*Jota, št. 4*

*Uspavanka, št. 5*

*Pesem, št. 6*

*Nosim, št. 7*

**Modest Musorgski** je izšel iz podeželske plemiške družine in se šolal na elitni vojaški šoli Peterschule v Peterburgu, obenem pa se je posvečal glasbi, zgodovini in nemški filozofiji. Ko je leta 1856 postal oficir, se je v glasbenem krogu Dargomiškega seznanil s mladimi ruskimi skladatelji in začel s študijem kompozicije pri Balakirevu; bil je tudi dober amaterski pianist. Dela iz vajeniške dobe (kakor tudi poznejše skladbe) je kasneje pogosto revidiral. Po večji osebni krizi se je osvobodil vplivov Balakireva in ubral samosvoje skladateljske poti. Kljub temu, da je bil Musorgski v veliki meri samouk, je bil v kompoziciji podkovan bolje, kot so menili mnogi njegovi sodobniki. V avtorju *Borisa Godunova* in *Hovanščine* so videli genialnega, a kompozicijsko skoraj nepismenega skladatelja in so po njegovi smrti pogosto posegali v njegova dela. Šele ob koncu 19. stoletja so nove generacije v njem prepoznale najbolj individualnega ruskega skladatelja poznega 19. stoletja ter znanilca modernizma generacije Debussyja in Ravela. Musorgski je danes najbolj znan po svojih operah in samospelih, v katerih je udeležil svoj lirični kompozicijski glas ter našel pravi izraz za doživljajsko intenziteto in dramatičnost svojega duha. Cikel sedmih samospelov *Otroška soba* je nastal med letoma 1868 in 1872. V njem se Musorgski, ki je sam napisal besedila, kaže kot poznavalec otroške duše, ki z natančno psihologijo, ljubečim razumevanjem in vso resnostjo obenem sledi doživljanjem otroka. Govorica otroka, ki nenehno odkriva nove stvari in svet okoli sebe, se izogiba liričnim melodijam, je neposredna, izrazna proza. Novi dražljaji prihajajo vsak trenutek, takoj zatem pa so že pozabljeni; tudi glasba se spreminja, menja motive, harmonije, taktovski način. Glasbena dikcija cikla je razvidna že iz prve pesmi, in sicer iz slikovitega dialoga *Z njanjo*, ki jo otrok prosi za pravljico o babbavu, nato pa si premisli in bi raje imel smešno pravljico o kralju in kraljici. V *kotu* je komično-resna tožba po krivici kaznovanega

otroka – varuškinu prejo je zmeštrala mačka, ne on. *Hrošč* s svojim brenčanjem otroka prestraši pred spanjem. *S punčko* je značilna uspavanka, *Pred spanjem* pa je iskrena, pobožna molitev otroka za svojo družino, najnežnejša pesem cikla. *Nagajivi muc* je komična pesem o mačku, ki mu otrok prepreči, da bi požrl ptička v kletki. *Na konjičku* pa je balada o divjem dečku, ki pade z lesenega konjička in ga mora potolažiti mati.

**Sergej Rahmaninov** je bil zadnji veliki predstavnik poznega ruskega romanticizma. Kot glasbenik je uspešno združil pianistično, dirigentsko in skladateljsko kariero. Glasbeno se je izobraževal na peterburškem konservatoriju, nato pa v Moskvi, kjer je leta 1891 doštudiral klavir in si pridobil izjemno pianistično tehniko; leto kasneje pa maturiral še iz kompozicije. Sprva je bil kot skladatelj zelo uspešen, po katastrofalni izvedbi prve simfonije pod dirigentom Glazunovom pa se je nekaj časa intenzivneje ukvarjal z dirigiranjem v Moskovski privatni ruski operni družbi. Leta 1902 se je poročil z Natalijo Satino, ki so ji posvečeni mnogi njegovi samospeli. Ko je zaslovel tudi izven ruskih meja, je do prve svetovne vojne veliko potoval in poleti ustvarjal, po revoluciji leta 1917 pa je zapustil Rusijo in do smrti živel v Ameriki ter Evropi, kjer se je preživljal predvsem s koncertiranjem.

Rahmaninov je bil svetovljan, a v njegovih pesmih še odzvanja tradicija ljudske pesmi. Napisal je okoli 80 pesmi oz. samospelov, ki so v ruščini znani kot »romansi« (romance). Vsi so nastali še preden je skladatelj zapustil Rusijo. Zaokrožil jih je v skupinah s sedmimi številkami opusa, nekaj posameznih pesmi pa je izšlo posthumno. Večinoma gre za elegantne, z razkošno in virtuosno klavirsko spremljavo okrašene pesmi, nekakšne miniature, ki segajo od izpovednih ljubezenskih pesmi do poglobljenih meditacij. *Romance, op. 26* so cikel petnajstih samospelov na besedila velikih ruskih

pesnikov. V njih je skladatelj mojstrstvo prepletanja vokalne melodije in spremljave popeljal dlje kakor v svojih predhodnih delih. Cikel je bil končan leta 1906. *Veliko zvokov* je je kontemplacija o življenju in zvokih srca. *Vse mi je vzelo* je dramatična pripoved protagonista o izgubah, ki so ga doletele kot božja kazen. *Odiviva, draga* je lirično vabilo, nostalgija po vrnitvi v rodni kraj. *Pred mojim oknom* je nežna, vznesena ljubezenska pesem. *Spet sem sam* je recitativna, v notranjost zazrta ukrajinska pesem, ki jo je v ruščino prevedel Ivan Bunin, sodobnik Rahmaninova.

**Marij Kogoj** velja za glasnika slovenskega glasbenega ekspresionizma in enega največjih slovenskih skladateljev. Njegov opus ni obsežen, a je zato toliko bolj tehten, in to v vseh glasbenih vrsteh: je mojster klavirskih in komornih del, samospevov in zborov ter genialni ustvarjalec *Črnih mask*. Rodil se je v Trstu in se po nedokončani gimnaziji popolnoma posvetil glasbi, ki ga je od mladosti pritegovala bolj kakor vse drugo. Najprej je bil samouk, nato je študiral še pri Franzu Schrekerju in Arnoldu Schönbergu. Deloval je kot glasbenik kritik in korepetitor. Kogoja kot estetika površina ni zanimala, iskal je globino in »notranjo naravo stvari«, ki jo je lahko našel predvsem v glasbi. Takšni ekspresionistični nazori so razvidni že iz njegovega prvega objavljenega zbora *Trenutek*. Njegov slog, kakršen se kaže v večini njegovih del, je Stanko Premrl posrečeno opisal kot »harmonsko in ritmično bujno se prelivajoč, bogato opremljen izraz, samorasel, resen, globok.«

Mnogo Kogojevih skladb je ostalo v rokopisu, med objavljenimi izjemami pa so trije lirični utrinki *Troje solospjevov s klavirjem*, ki so izšli leta 1919 v samozaložbi na Dunaju. *Jaz se te bom spomnila*, ki se v začetku zdi kot ljubezenska izpoved dekleta, je v resnici trpek in grenak spomin. *Sprehod v zimi* je zasanjana lirična romanca, *Istrski motiv* pa je sprva otožna, nato pa vse

bolj dramatična slika starke; veliko vlogo v tem samospěvu ima klavir.

**Claude Debussy** je v svojem času veljal za dediča kadence romantične glasbe, v resnici pa je bil glasbeni vizionar, ki je odstrljal pota novim glasbenim svetovom s svobodno linearnostjo svojih melodij, transparentno zvočnostjo ter harmonijo, odstopajočo od ustaljenih tonalnih napetosti. Čeprav ga največkrat označujemo kot impresionista, ta izraz ni edini 'veljaven' za njegovo glasbo, pove pa veliko o njeni barvitosti in atmosferi. Impresionizem je bil izhodišče, ki je zaznamovalo skladateljev razvoj, a ta je šel še naprej proti povsem samosvoji, skoraj klasicistični absolutni glasbi.

K samospěvu se je Debussy vračal vse življenje, s posebno ljubeznijo pa se je z njim ukvarjal v svojem zgodnjem ustvarjalnem obdobju, nekje do svojega tridesetega leta. Presegel je težnjo po poudarjanju zgolj melodije in zvočnost pozne romantike; njegovi samospěvi se vračajo k deklamaciji in recitativni govorni zvočnosti. Klavirsko spremljavo zaznamujejo izčiščene, transparentne strukture, linije pa so precizno izpeljane, včasih začinjene z ostrimi potezami. Skladatelj se izogiba močnemu patosu, občutja nakazuje v ritmičnih in zvočnih niansah. To je svet zglajenih strasti, lepote in subtilnosti, ki se napaja v srečni povezavi glasbe in poezije. Debussyjev čas je bil namreč tudi doba pesniškega simbolizma, Baudelaira, Verlaina, Mallarméja in drugih. Skladatelj je ob tej poeziji zrasel, se družil s pesniki in v zgodnjem ustvarjalnem obdobju komponiral veliko glasbe na njihovo poezijo, predvsem Verlainovo. Na njegova besedila so v Debussyjevih zgodnjih dvajsetih letih nastala različna dela, med njimi prva zbirka *Galantni prazniki* iz leta 1892. *Skrivaj* je nežna, transparentna ljubezenska pesem, peta v mračni gozdni samoti. *Mesečina* je kot iz ene poteze narejena žalostna igra plešočih mask. *Lutke* pa je komična skladba, ki

nam kakor v marionetni igri predstavi dva znana lika commedie dell'arte.

**Francis Poulenc** je v začetku svoje skladateljske poti komponiral predvsem klavirsko in instrumentalno glasbo. Njegove skladateljske začetke je oblikovala glasba Mozarta, Schuberta, Chopina in Schumanna, kasneje pa je odkril tudi Bacha. Kot skladatelj se je javnosti prvič predstavil leta 1917 in se hitro uveljavil v pariških umetniških krogih, kjer je srečal slavne pesnike, izvajalce in skladatelje ter postal član odmevne skladateljske šesterice Les Six. Njegovo glasbo tistega časa so prijatelji opisali kot »klasično, a z napačnimi notami«. Ta lahkotna, svetla glasba je šla hitro v uho in je še danes zelo priljubljena; prav zaradi tega pa sodobniki Poulenca sprva niso dojemali kot resnega skladatelja. Po letu 1936 je zaradi izgube dragega prijatelja v avtomobilski nesreči začel ustvarjati več vokalne in sakralne glasbe, v kateri je njegov izraz postal globlji in bolj mističen. Dvojnost med lahkotnostjo in globino ter religiozno mistiko in duhovitostjo lahko zasledimo v večini Poulencovih del. Nedvomno ga je, po besedah prijateljev »malopridneža in meniha obenem«, zaznamovala tudi osebnostno.

Poulenc je bil naslednik romantičnega 19. stoletja, obenem pa odličen poznavalec nove harmonije in moderne glasbe. Kot izjemen melodik je bil tako v kvantitativnem kakor kvalitativnem smislu nesporni dedič Fauréja in Debussyja; prav melodija je gonilo njegovega dela. To se kaže tudi v njegovih samospevih, ki so nastali predvsem na dela sodobnih pesnikov in poezije, ki je skladatelju dala navdih s svojimi podobami, značilno atmosfero in recitacijo. Pogosto so bili pesniki besedil v njegovih delih tudi njegovi prijatelji, ki so mu o svoji poeziji pripovedovali sami, in Poulenc je menil, da je prav to najboljši način, kako prodreti v globino poezije, obenem pa v sebi prebuditi ustvarjalni odmev nanjo.

*Zaroka za smeh* je cikel šestih samospevov, ki ga je skladatelj leta 1939 napisal na besedila prijateljice Louise de Vilmorin. Teksti so po njegovem mnenju izrazito »ženski«: poezija je tenkočutna, preprosta, elegantna; nista pomembni akcija ali neposrednost, temveč nostalgija in refleksija, ki prežemata sicer nepovezane pesmi. Grenkosladko ozračje, mešanico resnosti in lahкотnosti, trivialnosti in celo tragike Poulenc podčrtava s svojo glasbo in varčnimi izraznimi sredstvi. Bo *Andrejeva gospa* ostala zvesta ali bo nanjo ostal le spomin? *V travi* je zaljubljenec brez moči, v pesmi *Krade* pa ljubimec zbeži od svoje ljubice in ji ukrade srce. *Moje truplo je mehko kot rokavica* je polno mračnih, trpkih besed in razpoloženj. Pesem *Violina* je spomin na violinista v kavarni, kjer se je Poulenc srečal s pesnico in njenim madžarskim možem (odtod »ciganske« poteze skladbe). *Cvetovi* pa je po skladateljevih besedah pesem tolikšne nežnosti in melanholije, da jo poslušalec nemudoma prepozna kot zaključno pesem cikla. Peti jo je treba »s ponižnostjo«, saj vsa njena liričnost izhaja od znotraj.

**Manuel de Falla** je ob Albénizu in Granadosu temeljni član trojice španskega glasbenega nacionalizma, ki je špansko glasbo popeljal v 20. stoletje. Učil se je pri svoji materi in pri Enriqueju Broci, kasneje pa je študiral klavir pri Josepu Tragóju in kompozicijo pri Felipeju Pedrellu. Znan je predvsem po svoji orkestrski glasbi, v primerjavi s katero je njegov opus samospevov razmeroma majhen, vendar izbran. Njegovo poznavanje in uporaba ljudske pesmi ter zvestoba španskemu duhu sta iz njega napravili nekakšnega Kodályja ali Bartóka Španije. Vendar brez francoskih vplivov njegovi dosežki ne bi bili možni; med letoma 1907 in 1914 je živel v Parizu, kjer si je pridobil številne glasbene izkušnje in kjer je nanj naredila velik vtis glasba njegovih sodobnikov, predvsem Stravinskega in Debussyja. Po vrnitvi

v Španijo je živel v Granadi, nato pa se je iz političnih razlogov izselil v Argentino, kjer je umrl leta 1946.

De Falla po romantičnih izlivih Granadosa pokaže bolj uživaško plat španskega značaja. Njegova zbirka *Sedem popularnih španskih pesmi* iz leta 1914 predstavlja temelj španskega samospeva, posrečeno sintezo izvirnega umetniškega dela in folklore, ki je bila tudi pri poslušalcih izjemno dobro sprejeta. To niso neposredne priredbe ljudskih pesmi, temveč »pretanjene umetniške preobrazbe njihovih bistvenih značilnosti«, kakor je zapisal Gilbert Chase. Obenem gre za svojevrstno

antologijo različnih regij: *Mavrsko sukno* in *Seguidilla Murciana* sta iz regije Murcia, *Asturiana* je s severa Španije, *Jota* pa iz Aragonije. V *Uspavanki* lahko slišimo zvočne značilnosti mavrskega juga. Andaluzijski *Nosim* pa uteleša de Fallovo pojmovanje zvrsti *cante jondo*, ki delno peto, delno recitirano pripoveduje o globini ter tragiki življenja, izhajajoč iz tradicije flamenka.

Katarina Šter

## **Modest Musorgski:**

### *Otroška soba*

(prevod: Ana Monika Habjan)

#### **Z njanjo**

Povej mi, njanja, draga pestunja, povej mi pravljico, o onem strašnem, grdem babbavu, ki se je po gozdovih podil, ki je v gozd otroke nosil in je njihove bele koščice glodal, in so otroci kričali, jokali ... Njanjuška! Babbav jih je, otročiče, zato pojedel, ker so razjezili staro njanjo, in ata in mamo niso ubogali; zato jih je babbav pojedel, kajne, njanjuška?

Ali mi raje povej tole: pravljico o carju in carici, ki sta za morjem živela v prelestnem gradiču. Car pa na eno nogo šepa, in kjer se spotakne, takoj zraste gobica. Carica pa je večno prehlajena, in kadar kihne, počijo vse šipe!

Veš kaj, njanjica, o babbavu mi nikar ne pripoveduj! Pusti babbava! Povej mi raje ono smešno pravljico!

#### **V kotu**

Oh, ti nagajivec ti! Klobčič si razmotal, igle mi pomešal, Ah, ti ti! Vse zanke so se odvezale!

Célo nogavico si s črnilom poškrupil!

V kot! V kot! Takoj v kot! Lump!

Nič nisem naredil, njanja,

Nogavic se niti dotaknil nisem, njanjuška!

Klobčič je mucek razmotal,

In iglice je mucek razmetal,

Miška pa je bil priden,

Miška pa je bil dober.

Njanja pa je zlobna, stara, njanja ima umazan nos.

Miška je čist, počesan,

Njanja pa ima čepico postrani.

Njanja je Miška užalila,

Po krivica ga je v kot poslala.

Miša ne bo več imel rad svoje njanjuške, da veš!



## Hrošč

Njanja, njanjuška! Veš kaj se je zgodilo, njanja, dragica! Igral sem se na pesku za vrtno utico, tam kjer so breze, gradil sem hišico iz javorovih trščic, ki mi jih je mama, sama mama nacepila. Hišico sem že do konca zgradil, hišico s strešico, pravo hišico. Naenkrat pa! Na strešici hrošč sedi, ogromen, črn, debel hrošč.

Miga z brki, grozen je in naravnost vame gleda! Kako sem se prestrašil! Hrošč pa brenči, se jezi, krila razprostira, me hoče zgrabit. Prileti in me v sence udari! Jaz pa sem se skril, njanjuška, počepnil, od strahu se nisem niti zganil! Samo eno oko sem čisto malo odprl! In potem? Poslušaj njanja! Hrošč leži, s skrčenimi tačicami, z nosom navzgor, leži na hrbtu in se nič več ne jezi in z brki ne migeta in nič ne brenči, samo s krilci trese! Kaj je umrl? Ali se pretvarja? Kaj vendar, kaj, povej mi, njanja, kaj se je zgodilo s hroščem? Mene je udaril, potem se je pa sam zgrudil! Kaj se je zgodilo z njim, kaj je s hroščem?

## S punčko

Neugnanka, aja tutaja, neugnanka, spi, zaspi, Mirno spi, zaspi!

Neugnanka! Spat se spravi! Neugnanka, spi, zaspi, Neugnanka, bo bavbav prišel, bo sivi volk prišel in te v temni gozd odnesel.

Neugnanka spi, zaspi! Kar boš v sanjah videla, mi boš vse povedala:

O čarobnem otoku, kjer ne žanjejo in ne sejejo, Kjer cvetijo in zorijo slastne hruške, Dan in noč pojejo zlate ptice!

Aja, aja, aja tutaja, aja tutaja, neugnanka spi!

## Pred spanjem

O Gospod Bog, prosim te, varuj in brani ata in mamu!  
Varuj bratca Vasenjka in bratca Mišenjka. Gospod, varuj babico staro, nakloni ji zdravje, babici moji dobri, babici moji stari, o moj Bog! In brani, o Gospod, teto Katjo, teto Natašo, teto Mašo, teto Parašo, tete Ljubo, Varjo in Sašo, in Oljo in Tanjo in Nadjó; strice Petra in Kolja, strice Volodjo in Grišo in Sašo; in vse, vse, Gospod, varuj in brani. In Filjka in Vanjka in Mitjka in Petjka in Dašo, Pašo, Sonjo, Dunjico ... Njanja, o njanja! Kako gre naprej, njanja?

Glej jo, razposajenko! Kolikokrat sem te že učila: Gospod Bog, varuj in brani tudi mene grešnico!  
Gospod Bog, varuj in brani tudi mene grešnico!  
Je tako prav, njanjuška?

## Na konjičku

Hop! Hop! Hop, hop! Hop, v galop! Hej! Hej! Hej, v galop! Hop, hop! Hop, hop! Hej! Hej, hej! Hej, hop! Stoj! Vasja, oj Vasja! Daj no, pridi se danes z menoj igrati in pridi čimprej! No, dajmo, hop! Zbogom, Vasja! Na pot se mi mudi ... Zvečer pa bom gotovo že nazaj. Ker moramo iti zgodaj, zelo zgodaj spat; pridi čimprej! Ta ta ta ta ta ta ta ta! Ta ta ta ta ta ta! Hej! Ta ta ta ta ta ta ta! V galop! Hej! Hej! V galop! Hej! Hop, v galop! Umaknite se! Au! Au, boli! Noga boli! ... Au, boli! Noga boli!

Ljubček moj! Kaj je s tabo? Ne joči, dragi, saj bo minilo. Postavi se pokonci in stopi na nogo, lepo naravnost, pokonci, ja, otročiček moj! Poglej, kako lepo! Vidiš, v grmovju na levi? Kakšna prekrasna ptica! Kakšna peresca! Vidiš? Pa nogica? Je minilo?

Minilo! Na pot sem šel, mama, zdaj pa moram domov hiteti ... Ho, hop! Gostje bodo prišli ... Hop! Pohiteti moram ...

## Nagajivi muc

Au, au, au, au, mama, mamica! Stekla sem v sobo po sončnik, saj je tako vroče, in sem iskala v omari in v predalniku: ni ga, kot nalašč! Na hitro sem še k oknu stekla, morda pa sem sončnik tam pozabila ... Nena doma pa vidim, na oknu, naš maček Muri je zlezal na kletko, sedi tam in prede! Kalin se trese, stisnjen v kotu čivka in cvili.

Oh, kako sem se razjezila! No, bratec, ti ptiček diši, tako sladkosneden si? Ne, pazi se, te bom že dobila, boš že videl, muc!

In, kakor da nisem nič opazila, se ustavim in gledam stran, samo z enim očesom ga pozorno opazujem: čudno je to! Maček me mirno gleda in že izteguje tačko v kletko: Ko je ravno hotel zgrabiti kalina, pa ga, lop, jaz dobim!

Mama, kako je trda kletka! Prstki me tako bolijo, mama! Mama! Tukaj na konicah, tukaj, glej tukaj, me tako boli, tako boli ... Joj, kakšen muc, kajne, mama?

## **Sergej Vasiljevič Rahmaninov:**

iz cikla *Romance*, op. 26

(prevod: Ana Monika Habjan)

### **Veliko zvokov je**

Aleksej Konstantinovič Tolstoj

Veliko zvokov je v srčni globini,  
Veliko nejasnih misli in nezapetih pesmi;  
Toda v meni jih za vedno zaduši  
Enolični nemir nenehnih skrbi.

Njegova vztrajnost je težko breme,  
Čeprav se srce že dolgo z življenjem bori.  
Toda življenje šumi kakor vihar, ki lomi veje,  
Glas srca pa šepeta, tiho, kakor potok žubori!

### **Vse mi je vzel**

Fedor Ivanovič Tjutčev

Vse mi je vzel za kazen bog:  
Zdravje, moč volje, zrak in spanje,  
Le tebe je pri meni pustil on,  
Da le še k njemu molil bom lahko.

### **Odidiva, draga**

Arsenij Arkadevič Goleniščev-Kutuzov

Odidiva, draga, iz hrupnega mesta.  
Čas je, da greva v rojstni kraj, čas je, da greva v  
goščavo gozda!  
Slišiš? Iz ječe naju kličeta na svobodo  
zmagoviti šum pomladi in petje ptic ...

Zakaj bi zadušila blaženo kipenje duše?  
Ali ne ljubiš več rumenečih polj,  
In svežih gajev in temnih gozdov,

Kjer sva, še pomniš, zamišljeno blodila,  
V večernih urah, ko že nebo temni  
in pogled molče odtava v daljo, ki izginja v megli?

### **Pred mojim oknom**

Glafira Adolfovna Galina

Pred mojim oknom krhlika cveti,  
Cveti zamišljeno in svetlo se srebri ...  
Zdaj s svežo, dehtečo vejico se sklanja in kliče ...  
Ko ji vesela sapica zatrese listje,  
Me z radostjo opaja njeno cvetje.  
Sladkost cvetov mi mrači zavest,  
In pesmi o ljubezni pojejo brez besed ...

### **Spet sem sam**

Ivan Aleksejevič Bunin

Kako svetla, kako zala je pomlad! ...  
Poglej mi v oči, kakor nekoč, in mi povej:  
Zakaj si otožna, zakaj si tako ljubezniva postala?  
O, molči! Ne, ne potrebujem priznanja ...  
Zdaj prepoznal sem ljubeznivost ob slovesu ...  
Spet sem sam!

## **Marij Kogoj:**

*Troje solospjevov s klavirjem*

### **Jaz se te bom spomnila**

Silvin Sardenko

Jaz se te bom spomnila marsikdaj in marsikje,  
ko bom kosca videla, ki po travnikih kosi,  
ko bom lovca slišala, ki po šumi nosi strel,  
ko bom zrla jastreba, ki je drobno ptičko vjel,  
drobno ptičko vjel.

### **Sprehod v zimi**

Pavel Remec

Zdaj svojo mi podaj roko,  
da greva v naravo zimsko to,  
da bova skozi daljen kraj hodila,  
tako naj boš vedno me spremila  
in tvoja roka vedno naj me varno pelje v tihi gaj,  
varno pelje me v gaj.

### **Istrski motiv**

Ivan Pregelj

Kakor bolna resnost, kakor nad gomilo,  
nad obrazom njenim se je razgrnilo.

Majka stara dremlje,  
lice razorano, snivaš pesem tožno,  
tebi le poznano?

Solze, solze moje so na kamen padle,  
kamen se razsul je,  
solze so ostale.

## Claude Debussy:

### *Galanтни prazniki*

Paul Verlaine

(Prevod: Boris A. Novak)

#### Skrivaj

Spokojna sredi brezen  
Polmraka, ki kapljá od vej,  
Izdólbiva ljubezen  
S tišino, globljo od vseh mej.

Staliva dušo in srce  
In vznemirjena čutila  
Med bore, ki medleče hrepené,  
Med grme jagod, ptičja krila.

Oči imej na pol zaprte,  
Prekrižaj roke sredi nedrja,  
Preženi sleherne načrte,  
Za vselej, iz zasnulega srca.

Pustiva vetru se prepričati,  
Ki ob nogàh ti pase,  
Podoben mehki zibelki,  
Valove ruse jase.

In ko svečan večer bo vel  
In padal s hrastovega trupa,  
Bo drobni slavec pel in pel,  
Namesto naju, spev obupa.

#### Mesečina

Vaša duša je izbran pejzaž,  
Koder hodijo šarmantne krinke,  
A ko plešejo ob lutnjah plese vraž,  
Kot da jokajo pod sloji šminke.

Ko opevajo, v molu, večno  
Srečo v ljubezni in življenju,  
Kot da ne verjamejo v srečo;  
Njihov glas izginja v lebdenju

Lune, žalno lepe sred oboka,  
Ki pripravi ptico, da zasanja,  
Vodomet pa do ekstaze joka  
Curkov vitke vode sredi kamna.

## Lutke

Scaramouche in Pulcinella  
Za kovarstvo sta se vnela:  
Krilita po luni, črna.

Vendar pa bolonjski dohtar  
Mirno hodi svoja pota,  
Trgajoč zeli iz trnja.

In njegova hči, dražljiva stvarca,  
Na skrivaj pod senco gabra  
Zdrsne, pol razgaljena, iščoč

Najlepšega pirata, Španca,  
Ki s koprnečim glasom slavca  
Poje stisko na vso moč.

**Francis Poulenc:**

*Zaroka za smeh*

Louise de Vilmorin

(svobodni prevod: Urša Planinšec)

## Andrejeva gospa

Andrej ne pozna gospe,  
ki jo vodi za roko.  
Kaj bo jutri v njenem srcu  
in zvečer v njeni duši?

Je šla v ohlapni obleki  
po vaškem plesu  
v seno iskat  
prstan naključne zaroke?

Jo je bilo strah  
zvečer na vrtu,  
ko so prežale sence  
in je zima prihajala po glavni cesti?

Ljubil je njeno barvitost  
in nedeljsko dobro voljo.  
Bo zbledela na nepopisanih listih  
njegovega albuma boljših časov?

## V travi

Ničesar več ne morem reči  
in narediti zanj.  
Umrli je zaradi svoje lepote,  
umrl je lepe smrti,

Zunaj, pod drevesom Zakona  
v čisti tišini  
sredi narave,  
v travi.

Niso opazili, da je umrl,  
ko je vpil,  
kričal in me klical.  
Ampak bila sem daleč stran,  
njegovega glasu se ni več slišalo  
in umrl je sam v gozdu,  
pod drevesom otroštva  
in ničesar več ne morem reči  
in narediti zanj.



## Krade

Odsev zahajajočega sonca  
na polakirani mizi:  
to je okrogli sir iz basni  
v kljunu mojih pozlačenih škarij.

Kje pa je krokar? Krade.

Rada bi šivala, a so vse moje igle  
prilepile na magnet.  
Na trgu si kegljači  
z lepoticami krajšajo čas.

Kje pa je moj ljubi? Krade.

Moj ljubi je tat.  
Krokar in ljubimec kradeta,  
tat src ne drži besede,  
tatu sira pa ni.

Kje pa je sreča? Krade.

Jokam pod vrbo žalujko,  
solze se mešajo z listjem,  
jokam, ker hočem, da me hoče,  
svojemu tatu pa nisem všeč.

Kje pa je ljubezen? Krade.

Kje je rima za mojo nespamet?  
Pripeljite mi tega nestanovitnega ljubimca,  
ki krade srca in je izgubil moj razum.  
Hočem, da me moj tat ukrade.

## Moje truplo je mehko kot rokavica

Moje truplo je mehko kot rokavica,  
mehko kot rokavica iz gladkega usnja  
in moje oči z ugaslimi zenicami  
so se spremenile v dva bela kamna.

Dva bela kamna sredi obraza,  
dva mutca v tišini,  
še vedno sence skrivnosti  
in mrtva teža podob.

Moji tako zbegani prsti  
se stikajo v sveti drži  
in opirajo na sredino tožb  
v jedru mojega negibnega srca.

In moje noge so gore,  
zadnje gore, ki jih je zajel moj pogled  
v trenutku, ko je bila moja tekma  
izgubljena.

## Violina

Zaljubljeni par z neprepoznanim naglasom,  
violinist in njegov inštrument, mi je všeč.  
Oh, kako ljubim dolgo ihtenje  
na struni nemira.

Z akordi na vrveh obešencev,  
ob uri, ko zakoni molčijo,  
se srce jagodne oblike  
kot neznan sad ponudi ljubezni.

## Cvetovi

Obljubljeni cvetovi, cvetovi v tvojem naročju,  
cvetovi iz vrinjenih stavkov med koraki,  
kdo ti je pozimi nosil te cvetove,  
posute z morskim peskom?

Pesek tvojih poljubov, cvetovi ovenelih ljubezni,  
lepe oči so pepel  
in v kaminu srce, zavito v trakove tožb,  
gori s svetimi podobami.

Obljubljeni cvetovi, cvetovi v tvojem naročju,  
kdo ti je pozimi nosil te cvetove,  
posute z morskim peskom.

## **Manuel de Falla:**

### *Sedem španskih ljudskih pesmi*

*(Vir: Glasbena matica Ljubljana)*

#### **Mavrsko sukno, št. 1**

Fina obleka v izložbi  
je bila onečedena.  
Prodaja se po nižji ceni,  
zgubila je na vrednosti.  
Groza!

#### **Seguidilla Murciana, št. 2**

Kdor ima streho iz stekla,  
naj ne meče kamenja  
na sosedovo hišo.

Smo kakor gonjači mul,  
morda se srečamo na poti.

Zaradi tvoje nestanovitnosti  
te primerjam s kovancem,  
ki gre iz rok v roke,  
dokler ne obledi,  
in misleč, da je ponaredek  
noče ga nihče.

#### **Asturiana, št. 3**

Željan tolažbe  
sem stopil do zelenega bora,  
tolažbe željan.

Videč me jokati, je jokal tudi sam,  
zeleni bor,  
jokal je tudi on, videč jokati mene.

#### **Jota, št. 4**

Pravijo, da se ne ljubiva,  
ker naju ne vidijo govoriti,  
a morali bi le vprašati najini srci.

Zdaj se poslavljam od tebe,  
tvoje hiše in okna  
in četudi tvoja mati brani,  
adijo, deklica, do jutri,  
četudi tvoja mati brani.

### Uspavanka, št. 5

Zaspi, otrok, spi,  
spi, moja dušica,  
zaspi, zvezdica mala  
do jutra.  
Spančkaj, pančkaj,  
spi zvezdica mala  
do jutra.

### Pesem, št. 6

Tvoje oči so izdajalske,  
zato se bom skrtil pred njimi.  
Ne veš kako boleče  
jih je gledati.  
»Mati, ničvreden sem,  
mati.«

Pravijo, da me ne ljubijo,  
a vendar so me enkrat ljubile.  
Ljubezen je izpuhtela v zrak,  
mati, vse je izgubljeno,  
izgubljeno, mati.«

### Nosim, št. 7

Nosim ... oh!  
Nosim bolečino v prsih,  
nosim bolečino v prsih,  
oh, ki je ne zaupam nikomur.

Nesrečna ljubezen, nesrečna,  
nesrečna ljubezen, nesrečna,  
oh, in on, ki mi jo je dal spoznati.  
Oh!

## Barbara Jernejčič Fürst

Barbara Jernejčič Fürst je na graški Univerzi za glasbo in upodabljačo umetnost z odliko končala študij zborovskega dirigiranja in glasbeno dramskega upodabljanja ter pridobila naziv magistre umetnosti. Bila je članica Flamskega opernega studia v belgijskem Gentu in štípendistka Steans Instituta for Young Artists v okviru festivala Ravinia v Chicagu.

Ob tem se je izpopolnjevala na mojstrskih tečajih pri M. Lipovšek, C. Ludwig, D. Fischer-Dieskau, M. Martinu in R. Piernayu, za baročno petje pa pri B. Schlick in C. Roussetu.

Na odrih Flamske opere v Gentu in Antwerpnu, dunajske Komorne opere in v Theater an der Wien ter Ljubljanske in Mariborske opere je nastopila v vlogah Kerubina v *Figarovi svatbi*, Druge dame v *Čarobni piščali* in Dorabelle v *Così fan tutte*. W. A. Mozarta, bila pa je tudi Ruggiero v Händlovi *Alcini*, Tretja dama v



praizvedbi opere *Fanny Goldmann* skladateljice Mie Schmidt, Lucretia v *Onečlaščenju Lukrecije*. B. Brittna, Siebel v Gounodovem *Faustu*, Lisinga v Gluckovi *Le cinesi*, Trommler v Ullmanovem *Kaiser von Atlantis* ter Arianna in Una Ingrata v Monteverdijevi produkciji *Ballo mortale*.

Kot koncertna pevka je sodelovala v okviru Glasbene mladine ljubljanske in Festivala Ljubljana, festivalov Kogojevi dnevi, Slovenskih glasbenih dnevor in Radovljice ter na festivalih Koroško poletje, Štajerska jesen, Zagrebški bienale, Klangwerkstage Hamburg, Wien Modern, Bregenzer Festspiele, Styriarte, Mednarodni teden za staro glasbo Krieglach, Echi lontani, Festival Retz, Pomladni festival v Glasbenem združenju in drugih. Nastopa z različnimi dirigenti (A. Nanut, U. Lajovic, M. Munih, D. de Villiers, G. Pehlivanian, S. Kuijken, M. Haselböck, P. Rossi, D. Masson, D. Runnicles, S. Camberlin, J. Kalitzky ...) in orkestri ter ansambli (Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTV, Armonico Tributo Austria, La petite bande, Solamente naturali, Musica Aeterna, Slowind, Ensemble Mosaik, Klangforum, Tonkünstlerorchester, Radijski simfonični orkester ORF in mnogi drugi).

V bogati koncertni zgodovini je poustvarila največja dela glasbene zakladnice. Redno sodeluje tudi s kitaristom Žarkom Ignjatovićem, s katerim sta v preteklem letu gostovala v Ameriki in Kanadi.

Je ena redkih izvajalk, osredotočenih na dela sodobnih slovenskih skladateljev in skladateljic (preko 50 prvih in praizvedb): Jež, Lebič, Lipovšek, Šivic, Kogoj, Petrič, Globokar, Rojko, Habe, Golob, Mihelčič, Srebotnjak, Sojar-Voglar, Čopi, U. Pompe, L. Vrhunc, B. Jež-Breza-všček so nekateri izmed njih. Za domače in tuje založbe je Barbara Jernejčič Fürst poustvarila dela na več kot desetih zgoščenkah ter izdala samostojne zgoščenke; prvo je posvetila celotnemu opusu Marija Kogoj ob spremljavi litvanske pianistke Gaive Bandzinaitė, ki je

tudi njena spremljevalka pri najnovejši plošči z naslovom *V votlini raja* z deli Lebiča, Ježa, Šivica in Lipovška. Zgoščenko z naslovom *Dotiki* pa je posvetila Monteverdiju ter skladateljicam in skladateljem današnjega časa, ki pišejo za glas solo.

Je profesorica solopetja na Akademiji za glasbo. V SNG Opera in Balet Maribor se bo v marcu tega leta predstavila kot Nerone v Monteverdijevi operi *Krokanje Popeje*.

### **Gaiva Bandzinaitė**

Litvanska pianistka Gaiva Bandzinaitė je študirala klavir pri prof. M. A. Azizbekovi v Vilniusu in študij zaključila z odliko. Ljubezen do nemškega samospeva jo je pripeljala v Avstrijo, kjer je končala študij pevske spremljave na Umetniški univerzi v Gradcu. Od leta 1995 je profesorica na solopevskem oddelku na Mozarteumu v Salzburgu.

Spremljala je mojstrske tečaje z umetniki, kot so B. Fassbender, E. Schwarkopf, I. Sukis, B. Zakotnik, R. Pierenay C. Ludwig, H. Deutsch, K. Widmer in T. Hampson. Sodelovala je pri študiju oper B. Langa *I hate Mozart*, B. Brittna *Smrt v Benetkah* v gledališču Theater an der Wien, B. Furrerja *Begehren* v okviru Štajerske jeseni in Scarinovem *Macbethu* na Salzburškem Festivalu. Od leta 1999 je uradna pianistka Mozartovega solopevskega tekmovanja v Salzburgu in sodeluje s Salzburškim festivalom kot študijski vodja projekta Mladi pevci. Koncertirala je na šoli Juilliard v New Yorku, v Glasbenem združenju na Dunaju, imela je koncerte v Londonu,



Gasteigu, Münchnu, v Glasbenem združenju v Gradcu ter bila gostja Festivala Ljubljana, festivalov du Lied Fribourg, Al Bustan Libanon, Koblenzer Mendelssohn-Tage in mnogih drugih.

Poleg klasičnega repertoarja posveča veliko pozornosti tudi glasbi današnjega časa, med drugim je bila sooblikovalka koncertnega ciklusa Varwe Musica na Dunaju, ki se je ukvarjal z medsebojnim delovanjem glasbe in likovne umetnosti 20. stoletja.

Z mezzosopranistko Barbaro Jernejčič Fürst je posnela dve zgoščenki: celoten opus Marija Kogoja in *V votlini raja* s skladbami slovenskih skladateljev.

✦ NARODNI DOM MARIBOR ✦

**KONCERTNA<sup>70</sup>  
POSLOVALNICA**

SEZONA 2015/2016

## *Z velikim veseljem napovedujemo*



26. februar 2016 ob 19.30, Dvorana Union, Maribor  
3. abonmajski koncert Orkestrskega cikla in za izven

### **ČEŠKA FILHARMONIJA**

Dirigent: **Jiří Bělohlávek**

*Spored: B. Smetana, A. Dvořák*



3. marec 2016 ob 19.30, Dvorana Union, Maribor  
4. abonmajski koncert Komornega cikla in za izven

### **SiBRASS**

**REINHOLD FRIEDRICH**, trobenta

*Spored: J. P. Gallus, V. Ewald, N. Šenk, D. Schnyder, G. Gershwin*



30. januar 2016 ob 20.00, Narodni dom Maribor, Mali oder  
Jazz v Narodnem domu

### **JEMEEL MOONDOC QUARTET** (USA)

Jemeel Moondoc, saksofon, Matthew Shipp, klavir,  
Hilliard Greene, kontrabas, Newman Taylor Baker, bobni

**Informacijska pisarna Narodnega doma Maribor:** vsak delavnik od 10.00 do 17.00, v soboto od 9.00 do 12.00 ter uro pred vsako prireditvijo. **Dvorana Union:** uro pred vsako prireditvijo. • (02) 229 40 11, 229 40 50, 031 479 000, 040 744 122  
• [vstopnice@nd-mb.si](mailto:vstopnice@nd-mb.si) • <http://nd-mb.kupikarto.si/> • Naklada: 150 izvodov • Brezplačen izvod

Program je omogočila Mestna občina Maribor. Koncert je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

[www.nd-mb.si](http://www.nd-mb.si)



**si RADIO si**  
Medijski pokrovitelj

**VEČER**  
**RADIO CITY**